

κρατούνται. Ναι μὲν, καθὼς ἐπὶ τῶν ἡρωικῶν χρόνων, οὕτω καὶ ἤδη, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος δὲν ὑπόκειται εἰς μίαν τινὰ κοινὴν πολιτικὴν κυβερνήσιν· διεσπαρμένον ἀπὸ Ὀλύμπου μέχρι Κυρήνης, καὶ ἀπὸ Μασσαλίας καὶ Ἰταλίας καὶ Σικελίας μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀσίας, καὶ συμποσοῦμενον, ὡς εἰκάζεται, εἰς 20 περίπου ἑκατομμύρια, διατελεῖ διηρημένον, ὄχι εἰς πολλὰς βασιλείας, ὡς ἄλλοτε, ἀλλ' εἰς ἀπειρορίθμους αὐτοτελεῖς πολιτείας, τροπολογουμένας ἀπὸ τῆς στενῆς ὀλιγαρχίας τῆς Σπάρτης μέχρι τῆς πρὸς τὴν ἄκραν δημοκρατίαν ρεπούσης ἤδη πολιτείας τῶν Ἀθηναίων· οὐ μόνον δὲ αἱ πολιτεῖαι αὗται δὲν συνδέονται διὰ κοινοῦ τινος πολιτικοῦ δεσμοῦ ἀλλὰ καὶ ὅπου, κατὰ χώρας, ὑπάρχουσι τοπικαὶ διαφορῶν πόλεων ὁμοσπονδίαί, αἱ τοιαῦται ἐνώσεις εἶναι μᾶλλον θρησκευτικαὶ ἢ πολιτικαί. Καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀποικίων (1) ὀλίγισται ὑποτάσσονται εἰς τὰς μητροπόλεις· αἱ πλεῖστα εἶναι ὅλως ἀπ' αὐτῶν ἀνεξάρτητοι, αἱ δὲ σφραζόμεναι μεταξὺ τῶν μητροπόλεων καὶ τινῶν ἀποικίων σχέσεις συνίστανται εἰς τιμητικὰ τινὰ θρησκευτικὰ προνόμια, τὰ ἑποῖα αἱ πρῶται διατηροῦσιν εἰς τὰς τελετὰς καὶ πανηγύρεις τῶν δευτέρων. Ἐνὶ λόγῳ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἦτο διηρημένον εἰς ἀπείρους πόλεις, ὧν ἕκαστη εἶχε τὸ ἴδιον πολίτευμα, τὴν ἰδίαν πολιτικὴν. Ἀλλ' αἱ πόλεις αὗται, εἰ καὶ πολιτικῶς ἀπ' ἀλλήλων διακεχωρισμένα, συνεδέοντο ἅπασαι διὰ ποικίλων καὶ οὐχὶ ἀνισχύρων ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν δεσμῶν.

Νομίσματα:
Τραπεζοῦντος

Τράπεζα καὶ σταφυλαὶ
Σινώπης

Ἀπόλλων κιθαροδός

Ὁ Ἡρόδοτος συγκεφαλαιοῖ τοὺς δεσμοὺς τούτους εἰς τέσσαρας· τὸ ὁμαιμον, τὸ ὁμόγλωσσον, τὰ κοινὰ θεῶν ἰδρύματα καὶ τὰς κοινὰς θυσίας, τὰ ὁμότροπα ἤθη· ὁ δὲ Ζεὺς ὁ ἑλλήνιος ἐπετήρει καὶ συνετήρει τὴν τοιουτοτρόπως ἀπαρτιζομένην ἑλληνικὴν ἀδελφότητα. Ἄπαντες οἱ ἠθικοὶ οὗτοι δεσμοὶ ὑπῆρχον καὶ ἐπὶ τῆς προηγουμένης ἡρωικῆς ἐποχῆς· ἀλλὰ τινὲς ἐξ αὐτῶν, καὶ ἰδίως τὰ κοινὰ τῶν θεῶν ἰδρύματα καὶ αἱ κοινὰ θυσίαί, ἀπέβησαν κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην τοῦ ἔθνους ἡλικίαν πολὺ ἰσχυρότεροι καὶ ὄντως πανελληνιοί. Ἡ γλῶσσα ἀναφαίνεται μὲν ἤδη διηρημένη εἰς διαφόρους διαλέκτους, αἵτινες ὑπὸ μὲν τῶν μεταγενεστέρων γραμματικῶν συνεκεφαλαιώθησαν εἰς τέσσαρας, τὴν ἰωνικὴν, τὴν δωρικὴν, τὴν αἰολικὴν καὶ τὴν ἄττικὴν, πράγματι δὲ ἦσαν ποικιλώτεροι καθ' ἕκαστην φυλὴν καὶ ἐνίοτε καθ' ἕκαστην πόλιν· ἀλλ' αἱ διαλεκτικαὶ αὗται διαφοραὶ δὲν ἦσαν τοιαῦται ὥστε, πλὴν σπανιωτάτων ἐξαιρέσεων, πᾶς Ἕλληνα νὰ μὴ ἐννοῇ πάντα ἄλλον Ἕλληνα καὶ νὰ μὴ γίνεταί καταληπτὸς εἰς αὐτόν. Ἡ δὲ γλῶσσα αὕτη, ἥτις μόλις περὶ τὰ τέλη τῆς παρουσίας περιόδου ἤρχισε σχηματιζομένη εἰς πεζὸν λόγον, ἐξηκολούθει παράγουσα θαυμάσια ποιητικὰ ἔργα, ὄχι ὁμως μόνον εἰς τὸ ἐπικὸν εἶδος τῆς ποιήσεως. Ἡ ἐπικὴ ποίησις μαραινέται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατόπιν τῶν ἡρωικῶν χρόνων, ὧν ἐξύμνει τὰ κατορθώματα, νέον δὲ ἤδη παράγεται ποιήσεως εἶδος, δι' οὗ αὕτη ἐπεχείρησε νὰ ἐξυμνήσῃ τὰ ἀτομικὰ τοῦ ἀνθρώπου αἰσθήματα, φρονήματα, δόγματα, καὶ ὑπὸ τὰ ποικίλα ὀνόματα τῆς ἰαμβικῆς, τῆς γνομικῆς καὶ πρὸ πάντων τῆς λυρικῆς ποιήσεως πορηγάγεν ἀμίμητα πολλάκις ἀριστουργήματα· ἀπαραλλάκτως καθὼς εἰς τὴν ἐπομένην, τὴν πέμπτην ἑκατονταετηρίδα, συμπληροῦσα τὸ στάδιον τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐξαιρέτου αὐτῆς ἀναπτύξεως, ἐπενόησε τὸ τελειότερον τῆς ποιητικῆς τέχνης εἶδος, τὸ δράμα, τὸ τε σπουδαῖον καὶ τὸ ἀστεῖον, τὴν τε τραγωδίαν δηλαδὴ καὶ τὴν κωμωδίαν. Καὶ οἱ μὲν ἀρι-

(1) Ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς ἀποικίαις λογιστέον καὶ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τοῦ Νείλου ὑπὸ τῶν Μελησίων ἀποικισθεῖσαν *Ναύκρατιν*.

